

Formandens beretning

2013 var det 100 år siden at første bind af På sporet af den tabte tid blev udgivet. Når man genkalder sig de store pariserforlags kontante afvisning af manuskriptet, er det næsten ubærligt at tænke på at værket måske ikke ville have eksisteret, hvis ikke Proust havde været en formuende mand.

Forhindringerne var mange: Således skulle André Gide på forlaget Nouvelle Revue Française senere bittert komme til at fortryde at han havde afvist manuskriptet. Han forsøgte at råde bod på sin fadæse med påstanden om at en fransk sprogfejl i begyndelsen af *Du côté de chez Swann* havde chokeret ham og fået ham til at miste appetitten til at læse videre. Han hentydede til beskrivelsen af tante Léonies triste, blege og matte pande, og hvor Proust for at fremmane et billede af hendes magerhed beskriver, hvordan *hvirvlerne trådte frem som spidserne i en tornekrone eller perlerne i en rosenkrans*". Nu var der så bare lige det kedelige faktum at denne udtalelse først kom langt senere! Proust havde ifølge sin husholderske Célèste Albaret sin egen version af historien. Han havde ikke selv afleveret sit manuskript hos Gide på forlaget Nouvelle Revue Française. Det gjorde en af hans venner, prins Bibesco. Manuskriptet var omhyggeligt blevet emballeret af Nicolas Cottin, som ovenikøbet var noget af en kunstner med hensyn til at binde knuder. Han havde et særligt håndelag herfor som ikke kunne gøres efter. Da Proust fik manuskriptet retur fra Gide, bemærkede han straks at Cottins kunstfærdige knude ikke havde været løsnet. Denne historie elskede Proust at divertere sine venner med. Efterfølgende kom der afslag fra forlaget Fasquelle. Dette afslag viste i det mindste at manuskriptet var blevet læst temmelig grundigt af lektøren Madeleine. Denne anmeldelse blev offentliggjort af Le Figaro littéraire i 1966. Madeleine beskriver sin læseroplevelse således: *Efter 712 sider af dette manuskript ... efter utallige anfald af fortvivlelse over at drukne i den uendelige ordstrøm og nervepirrende utålmodighed over aldrig at kunne komme op til overfladen, har man ingen, ingen anelse om, hvad det drejer sig om. Hvad skal alt dette betyde? Hvad skal det dog gøre godt for? Hvor fører alt dette hen? Det kan man umuligt vide! Umuligt sige noget om!*

Alligevel må Madeleine medgive at: *Det er i det store og hele umuligt ikke at konstatere et tilfælde af ekstraordinær intelligens.*

Proust endte således med selv at betale for udgivelsen af første bind hos forlaget Grasset.

De positive anmeldelser efter udgivelsen af første bind fik de før så skeptiske forlag på banen og Gallimard blev forlaget der udgav de følgende mange bind af *På sporet af den tabte tid*.

I det forgangne år har selskabets næstformand Leif Hasle korresponderet med forlaget Gallimard og Jean-Yves Tadié der er leder af Pleiade-udgaven af *På sporet* og forfatter til den store biografi *Marcel Proust. Une vie*. I bulletin 8 er der en lang note til Claude Simons artikel vedrørende kimmerierne. Leif Hasle opdagede at der i den franske udgave af bind II og IV var fejl i fodnoterne til omtalen af kimmerierne og gjorde venligt Jean-Yves Tadié opmærksom herpå. Jean-Yves Tadiés svarede meget imødekommende at han vil drage omsorg for at fejlene rettes ved genudgivelse af de bind II og IV og roste samtidig Leif Hasle for hans skarpsyn.

2013 blev et rigtigt Proust-år med arrangementer i hele Danmark blandt hvilke jeg gerne vil fremhæve:

En række torsdage fra 24. oktober til 21. november afholdt Christine Marstrand på Folkeuniversitetet ved KUA en foredragssække under temaet Fem forfatteres forhold til musik og billedkunst (Paul Valéry, Marcel Proust, Thomas Mann, Rainer Maria Rilke, H.C. Andersen).

Endvidere holdt Christine Marstrand sammen med Niels Lyngsø et foredrag på KUA med titlen At læse Proust på tværs af sprog, musik og billeder.

Et stor arrangement med titlen: *Proust, Joyce, Mann: Den modernistiske roman* afholdtes i Den Sorte Diamant, den 13. november. Her talte Lilian Munk Rösing (KU) om Prousts *På sporet af den tabte tid*, Steen Klitgård Povlsen (AU) om Joyces *Ulysses* og Morten Dyssel (KU) om Manns *Trolddomsbjerg*. Desuden gav Frederik Tygstrup (KU) en litteraturhistorisk indføring i emnet, og udvalgte passager fra de pågældende værker blev læst op af skuespiller Andrea Vagn Jensen.

I oktobersalonen holdt vi fællesarrangement med James Joyce-selskabet, om hvordan kærligheden skildres i Joyces hhv Prousts værker. Benjamin Boysen talte om Joyces opfattelse af kærligheden, og Judy Gammelgaard om Prousts opfattelse af samme.

I oktober måned indledte vort tidligere bestyrelsesmedlem Jacob Ulrich ved Århus Universitet en forelæsningsrække med læsning af første halvdel af *På sporet af den tabte tid*. Anden halvdel af værket gennemgås i foråret 2014.

I Odense afholdt jeg to foredrag om Marcel Proust dels ved Dalum Bibliotek og i Odense Valgmenighed i forbindelse med en undredag med temaet Forførelse.

I begyndelsen af 2013 udkom 6. bind af *På sporet af den tabte tid* i Niels Lyngsøes anmelderroste oversættelse. Senere på året fulgte bind 7 og 8. Om alt går vel udkommer de resterende bind i løbet af 2014.

I 2013 havde vi dog den store sorg at miste vores allestedsnærværende og dybt engagerede næstformand Helga Schmidt.

På grund af vakance har bestyrelsen i 2012 suppleret sig med Charlotte Møllerup.

Med et støt stigende medlemstal, velbesøgte saloner og ikke mindst den med spænding ventede komplette nyoversættelse af *På sporet af den tabte tid* går vi endnu et begivenhedsrigt Proust-år i møde.

Tak for ordet.